

* نام کتاب: جامعه‌شناسی شهری

* مؤلف / مترجم: غلامعباس توسلی

* ناشر: دانشگاه پیام‌نور

* نوبت و محل چاپ: تهران، هفتم

* سال نشر: ۱۳۸۳

۲- جامعه‌شناسی شهری

این اثر از جمله کتب درسی دانشگاه پیام‌نور است که برای درس جامعه‌شناسی شهری در مقطع کارشناسی تدوین شده است. از جمله آثار مشابه می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- جامعه‌شناسی شهری / رسول ربانی

- جامعه‌شناسی شهری: جامعه، پیتر دیکنز / داریوش حیدری و..

اجتماع محلی و طبیعت انسانی

- جامعه‌شناسی شهری / مایک ساوج و آلن وارد / ابوالقاسم پوررضا

- عدالت اجتماعی و شهر / دیوید هاروی / فرخ حاجیان و سایرین

- جامعه‌شناسی شهر / فریده ممتاز

الف) بررسی شکلی

برخی قسمت‌های اثر به لحاظ نگارشی نارسا است که ویرایش نشده‌اند. مثلاً در صفحه ۴، پاراگراف با «می‌توان جستجو کرد» شروع می‌شود که از نظر ویرایش و نگارش صحیح نیست.

این اثر چاپ هفتم است که با چاپ اول آن چندان تفاوتی ندارد و هیچ‌گونه تغییری نه در محتوا و نه در شکل داده نشده است و اغلاط نگارشی حروف نگاری به‌ویژه، در پاورقی‌ها هم‌چنان مشاهده می‌شود (هم‌چون پاورقی ۱۳۲ - ۱۲۴-۱۲۰). اترفاقد پیش‌گفتار بیان هدف، مقدمه کلی، فهرست اعلام و کتاب‌شناسی است.

ب) بررسی محتوایی

این اثر تقریباً اهداف درس جامعه‌شناسی را پوشش می‌دهد. کتاب با سرفصل‌های قدیمی انطباق دارد ولی مواردی مثل: حاشیه نشینی، مسکن غیر رسمی، نظریه‌های جدید جامعه‌شناسی و ... کمتر مشاهده می‌شود. و در عین حال، از نظریه‌های قدیمی بیشتر استفاده شده است. البته، این کتاب از اولین کتاب‌های جامعه‌شناسی شهری است و در زمان خود از بهترین کتاب‌ها بوده؛ ولی، در حال حاضر کتاب‌های دیگری وجود دارد که می‌تواند مکمل این اثر باشد و در عین حال، مطالب جدید را پوشش دهد. متأسفانه، به رغم زحمات زیاد، منابع، بسیار قدیمی هستند، انتظار می‌رفت در چاپ‌های جدید از منابع گاه فصل‌های جدیدی استفاده شود. اثر در زمان خود نوآوری‌هایی داشته است. هم‌چون: کاربرد برنامه ریزی در جامعه‌شناسی شهری، مسکن اجتماعی از منابع مهم و به‌روز کمتر استفاده شده، مانند: آثار کاستل، لندن، اسمیت، کاساردا و ... در ایران از مقالات و آثار دکتر جیب اله‌زنجانی، احمد اشرف، پیران...

جامعه‌شناسی شهری ۱۰۳

جدول‌های بسیاری در اثر وجود دارند که منابع آنها ذکر نشده است (ص ۵۷ - ۵۸ - ۱۲۳-۱۲۵-۱۲۴) گاه نیز مطالب حالت ترجمه‌ای دارند، ولی متأسفانه منبع ذکر نشده است، فقط برای نمونه می‌توان به صفحات ۱۰۴-۱۰۰-۱۱۳-۱۰۶ اشاره کرد که حتی یک منبع در آنها ذکر نشده است.

پیشنهادها

- عنوان کتاب به صورت کامل ترجمه شود و یا لااقل مقدمه‌ای غنی از سوی مترجم به کتاب افزوده شود که خواننده راحت‌تر به کتاب و بحث‌های جامعه‌شناسی شهری ورود پیدا کند.

از منابع جدید در کتاب استفاده شود.

- افزودن فصلی با عنوان شهرهای جهانی غنای کتاب را بیشتر می‌کند.

- حداقل یک فصل به شهرنشینی جهان سوم اختصاص می‌یابد (به خصوص، بخشی با عنوان شهرنشینی در ایران به مباحث کتاب افزوده شود)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی